

Het Organisatiewerk van Spartacus

Het onderwerp dat wij nu in het kort willen behandelen heeft verschillende kanten. Spartacus is een voorhoedeorganisatie in het Nederlandse taalgebied. Haar werkzaamheid gaat reeds daarom uit buiten de grenzen van dit land, aan welke grenzen zij dan ook in dit opzicht geen waarde toekent. Ook in België heeft Spartacus zijn bondsmakkers, zij het dan dat hun aantal, evenals trouwens in Nederland, nog vrij gering is. Maar bovendien, zij wil een dienend orgaan zijn in de internationale arbeidersklasse en arbeidersbeweging, welke klasse alleen door internationale solidaire strijd, welbewust

De Meivergaderingen

De samenstelling van ons vorige nummer was te ver gevorderd om nog berichten op te nemen over de gehouden Meibijeenkomsten te Amsterdam en Den Haag. Het heeft nu eigenlijk weinig zin om in onze kleine krant daaraan nog veel ruimte te besteden. Toch willen wij enkele opmerkingen maken. Beide bijeenkomsten waren bezocht door ongeveer 250 personen, hetgeen zeker voor Amsterdam iets minder was dan het vorige jaar. Over het gebodepe kunnen de smaken verschillen. De verslaggevers van beide vergaderingen zijn nu eenmaal geen buitengewone bewonderaars van accordeon-ensembles, maar in het bijzonder zagen zij in de verleende medewerking op dit punt geen bijzondere bijdrage tot het noodzakelijke pogen om van de Meibijeenkomsten iets anders en beters te maken. Vanuit deze laatste gezichtshoek deze beide bijeenkomsten beoordeelende, moeten wij helaas vaststellen, dat zij niet hebben beantwoord aan datgene, wat wij enige maanden geleden als wenselijk uitspraken, toen wij vernamen, dat zij te Amsterdam geheel, en in den Haag mede, door de I.F.B.K. zouden worden georganiseerd. En dat heeft veel minder gelegen aan de medewerkers, dan aan de gehele voorbereiding, en vooral aan de opzet van de zaak.

Jarenlang wordt in deze soort vergaderingen in de linkerhoek van de arbeidersbeweging gewezen op de oorspronkelijke gedachte die aan de Meidag verbonden was. De Meidag zou een dag moeten zijn van strijd, een dag waarop de arbeiders internationaal, als protest tegen hun uitbuiting, het werk zouden neerleggen. Wij weten te goed, dat men deze dingen niet kan doorzetten als voorhoedeorganisaties, wanneer de klasse daartoe niet bereid is. Dat hebben wij dus niet verwacht. Maar wat wij zeker van de I.F.B.K. hadden gehoopt, is, dat zij toch zou hebben gepoogd propagandistisch in die richting werkzaam te zijn. Een manifest verspreid onder de bedrijfsarbeiders, waarin uiting werd gegeven omtrent haar inzichten en datgene, wat nu de Meidag moest zijn en hen oproepende ter vergadering te komen, daar, in het openbaar met elkaar te bespreken welke noden en zorgen ons drukken, welke weg wij in de strijd zullen moeten volgen, was o.i. noodzakelijk geweest. Zou dit zijn nagestreefd, dan was ook het karakter van de samenkomsten een totaal andere geworden. Dan zouden niet muziek en declamatie de hoofdtoon zijn geworden en zouden niet in het bijzonder bekende sprekers de overladen programma's verder hebben gevuld, maar dan zou het arbeiderswoord uit de bedrijven direct hebben geklonken. Het is niet onze bedoeling uitsluitend kritiek te leveren, en bovendien, omdat wij weten, dat wij niet geheel en al zonder zonden zijn in deze aangelegenheid en bovendien, omdat wij de organisatorische zwakte van de I.F.B.K. te goed kennen. Maar, waarheden moeten worden uitgesproken. Al is het alleen maar om in de toekomst onze plichten bewuster onder ogen te zien.

Zonder dus te zeggen, dat deze bijeenkomsten volkomen mislukkingen zijn geweest, er blijft immers altijd wel iets goeds van hangen, spreken wij uit dat wij allen met elkaar en in het bijzonder de I.F.B.K. in komende gevallen er naar zullen streven ons verdere werk meer in overeenstemming met onze inzichten aan te vatten.

gevoerd voor de verovering van de beschikkingsmacht over de productiemiddelen, overwinnen kan. Haar belangstelling gaat dus over de gehele wereld en zij zal steeds trachten de proletarische krachten die groeien uit de zelfbeweging van de arbeiders, internationaal te bevorderen. Alle voorhoede- en alle strijdorganisaties die in die richting werkzaam zijn, zal Spartacus gaarne steunen en bevorderen. En het spreekt vanzelf, dat zij pogen wil in het bijzonder met buitenlandse voorhoedeorganisaties die haar geestelijk verwant zijn, vriendschappelijke verbanden aan te gaan, om het werk zoveel mogelijk gemeenschappelijk te doen en ook vooral, om elkaar voor te lichten over positie en strijd. Een nieuwe Internationale van voorhoedeorganisaties kan en moet op den duur op deze wijze ontstaan. Ook bij dat ontstaan speelt daarom het beginsel „van onder op” een belangrijke rol.

Spartacus is een voorhoedeorganisatie. Een, met een bijzonder karakter. Ze is meer dan een organisatie die de zelfbeweging en de internationale solidariteit van de klasse voorstaat. Reeds organisaties met dit beperkte doel kunnen een zeer waardevolle betekenis hebben. Wij denken b.v. aan organisaties samengesteld uit strijdbare arbeiders uit de bedrijven, die zich in bedrijfskernen, ter propagandering van de zelfbeweging van de bedrijfsarbeiders, hebben verenigd. Maar Spartacus is meer.

De communistenbond is een politieke organisatie en zelfs op dit punt onderscheidt zij zich van andere revolutionair-socialistische politieke bewegingen, die de zelfbeweging en de zelforganisatie van de arbeidersklasse nastreven, teneinde het kapitalisme te vernietigen en een socialistische maatschappelijke orde te winnen. Dat onderscheid is tevens de reden van haar zelfstandig bestaan. Haar leden achten het namelijk noodzakelijk het maatschappelijk leven te leren kennen, de ontwikkeling van dat leven te begrijpen als noodwendig, in verband met de door Marx ontdekte wetten, waaraan de ontwikkeling van het maatschappelijk leven der mensen onderworpen is. Die wetmatigheid, waarover vanzelfsprekend heel veel valt te schrijven, zien wij met Marx in de eeuwenlange loop van de ontwikkeling der productiekrachten. Deze productiekrachten, tot een bepaalde hoogte tot ontwikkeling gekomen, stellen hun eisen aan het maatschappelijke leven en zijn er de oorzaak van, dat de geschiedenis van de menselijke samenleving te onderscheiden is in verschillende fasen. Zo onderscheiden we b.v. het feodalisme en het kapitalisme, terwijl ook dat kapitalisme eens zal verdwijnen. Het inzicht van klassenstrijd vloeit ook uit deze maatschappijbeschouwing voort. Het is daarom, dat de eerste regel van het in 1847 samengestelde Kommunistisch Manifest aanvangt met de woorden „De geschiedenis van alle samenleving is tot dusver een geschiedenis van klassenstrijd.”

De arbeidersklasse heeft aan deze we-

tenschap behoefte, zij moet haar leren hanteren, om zich bewust te zijn van eigen plaats en taak en om haar houding te kunnen bepalen in de strijd. In de strijd van elke dag, naarmate deze meer het karakter krijgt van een principiële strijd om de macht, om de orde in het maatschappelijke leven.

Spartacus is dus de organisatie van die voorhoede-arbeiders, die in het Nederlandse taalgebied studie maken van de ontwikkeling van het kapitalisme als geheel en dat doen in samenwerking met soortgelijke organisaties in het buitenland, met de bedoeling, deze wijze van maatschappij-beschouwing te propageren in de arbeidersmassa's, die massa met raad en daad bij te staan in verband met de gewonnen inzichten, de massa zelf vertrouwd te maken met de marxistische wetenschap, en in die massa zelf actief dienende kameraden te zijn. Een en ander in de overtuiging, dat de bevrijding van de arbeiders het werk van henzelf moet zijn.

Eerst wanneer op deze wijze taak en wezen van Spartacus in het algemeen, en toch nog maar kort, is aangegeven, dan kunnen wij spreken over de wijze waarop Spartacus dat werk wil verrichten. Tot de volgende week.

8e verantwoording „Spartacus op de Vesuvius”

over de maand Maart 1948.

Vaste bijdragen:

J. V. te A. f 1.—, J. de G. te A. f 2.50, H. G. L. te A. f 10.—, J. L. te A. f 0.50, St. H. te A. f 0.50, S. D. M. te A. f 1.—, B. N. te A. f 2.50, Th. te B. f 7.50, D. K.—M. te B. f 5.—, N. A. te A. f 2.50, B. B. te Z. f 2.—, W. v. d. W. te A. f 1.—.

Totaal f 36.—.

Verder nog ontvangen:

L. v. d. J. te A. f 1.—, D. M. te A. f 1.—, Kl. P. te A. f 1.50, J. v. D. te A. f 2.50, J. C. te A. f 2.50, v. d. N. te A. f 0.50.

Totaal f 9.—.

Over „De Vlam” ontvangen:

O. S. te A. f 3.—, A. S. te E. f 1.25, N. B. te A. f 1.—, E. B. te B. f 2.50.

Totaal f 7.75.

Kleinere giften over „De Vlam” tezamen f 2.53.

Totaal 8ste verantwoording: f 55.28.

Totaal tot en met de 7de verantwoording: f 937.38.

Totaal generaal: f 992.66.

Werft nieuwe abonne's voor „Spartacus”

29 MEI 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No 22

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te A'dam

De Strijd om de Vrijheid

Hoe vaak zal in de geschiedenis, ook in de geschiedenis van de arbeidersklasse, het woord vrijheid als een velen begerend ideaal zijn gebruikt? Hoeveel miljoenen zullen voor „de vrijheid” al hun krachten, ja hun leven hebben gegeven? Hoe vaak zal de eens gewonnen vrijheid diepe teleurstelling hebben gebracht?

Denken wij even aan de Duitse arbeidersbeweging, voor het aan de macht komen van Hitler. Miljoenen arbeiders hieven de vuist en lieten hun leus „Freiheit” weerklinken. Hoeveel van hen zijn omgekomen in de concentratiekampen? Hoeveel van hen zullen verlangd hebben naar de Vrijheid?

Denken wij aan de jaren dat Europa zuchtte onder de heerschappij van het fascisme. Hoeveel miljoenen zullen verlangd hebben naar de bevrijding? Hoeveel hebben er hun leven voor geofferd?

In de eerste periode na Mei 1945 trachtte de Nederlandse regering het geruïneerde kapitalistische economische leven opnieuw op de been te helpen, doormiddel van de door haar geleide economische organisatie, onder het argument, dat dit land zijn werkelijke vrijheid alleen op deze wijze zou kunnen herwinnen. Een streep door haar rekening dreigde te worden het streven van de Indonesiërs naar nationale vrijheid en het streven van de meest verdrukte lagen in Indonesië (boeren en arbeiders) naar meer sociale en economische vrijheid. Het vrijheidsverlangen van het „herrezen” Nederland bleek weldra wonder goed gepaard te kunnen gaan met het terugdringen, versplinteren, kortwieken en dwarbomen van dit streven der Indonesiërs.

En ook, de door de nieuwe Nederlandse regeerders uitgestippelde weg naar een gevestigde vrijheid in het eigen land, bleek door verschillende maatschappelijke groepen en klassen niet als bijzonder begerenswaard te worden gezien. De aanbevolen geleide economie verkreeg uit bepaalde kringen van de heersende klasse, die zich te zeer gebonden voelden, zowel in het productieproces als in de handel, weldra de

naam van regeringsdwang, bureaucratie dwingelandij, enz.

De nieuw gewonnen vrijheid bracht ook de arbeidersklasse bittere teleurstelling. Arbeidsplicht en verkorting van het recht om van patroon te veranderen, schaarse toemeting van levensbenodigdheden door middel van handhaving der distributie, door de overheid gereguleerde loonstop bij een stijgend prijspeil, militaire dwang en onderkruiperswerk van onder krijgswetten levende soldaten, tegenover arbeiders, die van hun vrijheid om het werk neer te leggen, gebruik maakten, waren dan ook waarachtig geen feiten, die de arbeidersklasse enthousiast zouden kunnen maken.

Wij spraken over het jongste verleden, over de pogingen van 1945 tot 1948 om de „wederopbouw” van een „vrij” Nederland langs de weg van de geleide economie te verwezenlijken. Het is als geheel geen verheffend beeld geweest. Het was bovendien een mislukte poging. Er zijn allerwege in dit land weerstanden tegen groeide; in de handel, onder de boeren, onder kleine neringdoenden, onder groepen van industriëlen en onder de arbeiders. De arbeiders het laatste genoemd, om er aan toe te voegen, dat hun weerstand door gebrek aan inzicht en organisatie van hen zelf, niet krachtig en beslissend is geweest. Gaandeweg zijn, als gevolg van een en ander, ook in het politieke partijleven de tegenstellingen sterker geworden tussen degenen, die voorstanders waren der geleide economie en hen, die zich daartegen verklaarden en meer vrijheid verlangden in het economische leven.

Onder de druk van al deze omstandigheden en sterk bevorderd door de gehele wereldsituatie, waarover dadelijk iets meer, werd het verlangen bij de katholieke coalitie-genoot in de Rooms-rode regering groter, wat matiging in de geleide economie te brengen. Steeds sterker werd de aandrang in de Katholieke Volkspartij naar wat minder leiding van overheidswege en wat groter economische vrijheid in het bedrijfsleven. Onder die omstandig-

heden moest ook de sociaal-democratie terugtrekken en sterker zijn nu ook de klanken geworden uit de kringen van haar ambtsdragers. De nieuwe minister In 't Veld van de Partij van de Arbeid liet reeds geluiden in die richting horen en zijn opvolger in Zaandam in de functie van Burgemeester, de heer Thomassen, achtte het blijkbaar wenselijk in zijn installatierede drukkelijk te verklaren:

„Op het stuk van nijverheid ligt er in de Zaanstreek nu eenmaal een kostbare traditie, die men in vele andere delen van het land node ontbeert. Bij de noodzakelijk geworden uitbreiding der nijverheid mogen de durf, fantasie en ondernemingslust niet worden verdronken door de sfeer van een bureaucratische tredmolen. Moge de schaarste-economie talloze dwingende voorschriften onvermijdelijk hebben gemaakt, de toekomstige industriële ontwikkeling kan door dwang in geen enkel opzicht worden gediend.”

De voorheen met vernieuwingsdriften bezield A.J.C.er, grijpt aldus terug op de „traditie” en zijn staatsocialistische idealen worden door hem gereduceerd tot een in het verleden „onvermijdelijke politiek van schaarste-economie”.

Het is duidelijk, dat de oorspronkelijk gedachte plan-economie hiermede wordt opgegeven. De sociaal-democratie, bevreesd dat zij toch bij de komende verkiezingen aanhang verliezen zal bij teleurgestelde arbeiders, poogt te voorkomen, dat zij als zondebok voor de resultaten van de geleide economie zal opdraaien en zodoende ook naar de andere zijde stemmen zal verliezen. Zij steekt de vlag uit van de „economische vrijheid”, zoals zij eens en toen weldra gevolgd door de Stalinistische partij, de vlag van de natie, de nationale „vrijheidsvlag” ging uitsteken. Maar zoals reeds gezegd, ook de gehele wereldsituatie spreekt in deze kwestie een belangrijk woord mee. „Da steekt was hinter mein Junge” zou destijds een revolutionair zanger hebben gezongen.

De nationaal geleide economie is in zeker opzicht een totale mislukking geworden. Naast de teleurstelling en de tegenzin in het binnenland, bleek na enkele jaren, dat er op deze basis aan een

Vervolg op pag. 4

VAN HET STAKERSFRONT

De Waarheid van 14 Mei meldt, dat een groep Haagse bouwvakarbeiders, tengevolge van de houding van het bestuur van de bij het N.V.V. aangesloten bouwvakarbeidersbond inzake het conflict bij de K.L.M.-nieuwbouw, besloten heeft zich collectief af te scheiden. Onder de betrokkenen waren er, die 25 jaar en langer lid waren. Er is een comité gevormd, dat zich met een manifest tot alle bij het N.V.V. aangesloten bouwvakarbeiders in Den Haag zal wenden. Voorts zou het in het voornemen liggen op bepaalde voorwaarden besprekingen tot fusie met E.V.C. Bouwvak te openen.

Mede in verband met bovenstaand bericht lijkt het ons nuttig en nodig iets meer over dit uittreden en de aanleiding er toe te zeggen. Plm. 7 weken geleden eisten de metselaars en opperlieden, werkzaam bij de nieuwbouw-K.L.M. te Den Haag, een verhoging van hun werkelijke loon met f 5.— per week. Op dat moment ontvingen zij weliswaar wekelijks plm. f 50.—, doch hierin was begrepen de z.g. „zwarte“ kleding- en prestatietoelagen.

Deze toeslag zou verdwijnen en dus eisten deze arbeiders verhoging van hun werkelijke loon. Deze eis werd afgewezen en dientengevolge besloten ze te staken. Deze staking omvatte ongeveer 50 man en dezen trachten, zij het vergeefs, hun medearbeiders, timmerlieden, vlechtlers, enz., eveneens tot staking te bewegen. Drie weken daarna kreeg echter ook deze groep arbeiders de mededeling, dat hun kleding- en prestatiegeld ad. f 7.50

per week niet langer zou worden uitbetaald. Na vergadering besloot men met 135 tegen 18 stemmen tot staking over te gaan. Vanzelfsprekend verzette de Unie zich heftig tegen deze staking. Christelijken en Katholieken slingerden fluitbankbliksems en ook het N.V.V. probeerde van alles om dit conflict te doen beëindigen. De in het N.V.V. georganiseerden drongen bij hun bestuur aan op een vergadering, lieten op het werk een petitionnement circuleren, waarin eveneens op een spoedvergadering werd aangedrongen. Eindelijk, nadat men een drietal weken vergeefs gepoogd had het conflict om hals te brengen, werd een vergadering op 3 Mei toegestaan. Veel resultaat schijnt deze bijeenkomst niet gehad te hebben, gezien het bovengenoemd besluit tot afscheiding van het N.V.V.

Dit conflict heeft enige eigenaardigheden. De kleding- en prestatietoelagen werden n.l. niet door de aannemer Boersma betaald, doch door de K.L.M., de heer Plesman. En deze zou, naar hij verklaarde, nog steeds bereid zijn de toeslagen te betalen. Dit zou echter door de rijksbemiddelaar geweigerd zijn. Ook het vorig jaar was er op hetzelfde bouwwerk eveneens een loonconflict, doch dit was binnen enkele dagen opgelost. Het vermakelijke feit deed zich toen zelfs voor, dat de heer Plesman, die op een stakersvergadering aanwezig was, een stakerslijst onder de neus geduwd kreeg en daarop voor f 1000.— intekende en betaalde. Nu liet hij zich echter wijsselijk niet zien.

De N.V.V. leden hebben zich dus nu van hun organisatie afgescheiden, omdat zij eindelijk tot de ontdekking zijn gekomen, dat zij niet bij een strijdorganisatie waren aangesloten. Deswege overwegen zij aansluiting bij de E.V.C. Of dit een verbetering voor hen zal betekenen, moet ten sterkste betwijfeld worden niet alleen, doch in feite komen zij daarmede van de regen in de drup. Zij werpen iets onbruikbaar van zich af om een ander iets, maar even onbruikbaar in de strijd, weer op te nemen. Vast staat voor ons, dat we hier te maken hebben met een groep tot strijd bereide arbeiders. Dit bewijst hun verbeterde strijdwil en hun verbeterde vasthouden ondanks alles. Maar met strijdwil alleen wint men geen strijd, daar komt ook nog zo iets als inzicht bij te pas. En dit inzicht, daar geven zij blij van, bezitten ze nog niet. Zeker, de E.V.C. is in dit conflict de enige organisatie, welke hen financieel steunt. Doch dit is nog geen bewijs, dat dit uit strijdwil geschiedt. Wanneer die werkelijk aanwezig zou zijn, zou de E.V.C. in het belang van de strijd trachten tot uitbreiding over te gaan o.a. bij de nieuwbouw-stadhuus, bij de grote en kleinere bouwwerken in Rotterdam en Amsterdam. Zij deed dit niet in het bouwvakconflict te Amsterdam en doet dit ook nu niet, omdat ze niet in de allereerste plaats op uitbreiding van het conflict bedacht is, doch wel op uitbreiding van het ledental en op het kwaken van onrust in het N.V.V. uit concurrentie-overwegingen. De inzet van dit conflict was goed, eigen strijd onder eigen leiding. Wat men nu gedaan heeft is het uit handen geven van eigen leiding in handen van derden.

Van de Maaskant

Ze waren beiden 68 jaar oud. Vroeger waren ze in goede doen geweest, tenminste voor zover een arbeider dat kan zijn in deze kapitalistische maatschappij. Hij was altijd een goede werkmans geweest en verdiende behoorlijk om in het onderhoud van zich en zijn gezin te voorzien. Ze hielden van mooie dingen, antieke pulletjes, enz. en mede uit het oogpunt dat het misschien te zijner tijd nog wel eens van pas kon komen, hadden ze van tijd tot tijd een ander gekocht. Nu waren ze oud geworden, hij niet langer tot werken in staat en dus overgeleverd aan de liefdadigheid. Neen toch niet; op hun oude dag hadden ze toch nog een vader gevonden, vader Drees, en die vader zou wel voor hen zorgen. Echter, die vader zorgde maar zeer stiefvaderlijk voor hen daar ze, zegge en schrijve, f 18.— per week voor hen beidejs ontvingen. Niet genoeg om van te leven doch ook niet genoeg om te sterven. Soc. Zaken, zoals tegenwoordige met een deftige naam het instituut Armenzorg wordt genoemd, moest bij-

Wij juichen het toe, dat deze groep arbeiders zich in een manifest tot hun medekameraden gaat wenden, doch de inhoud van dit manifest zal geen andere mogen zijn dan een opwekking tot deelname en ondersteuning van hun strijd, een strijd onder eigen stakingsleiding, zonder enigerlei inmenging van welke organisatie of politieke beweging ook. Alleen zulk een manifest zal praktische resultaten af kunnen werpen, praktische resultaten ook voor andere delen van de strijdende arbeidersklasse. Wij stellen ons voor, dat de Haagse kern van de I.F.B.K. als voorlichtend orgaan in deze goed werk zal kunnen verrichten.

springen. Ze kregen er nog f 6.— per week bij en hadden dus tezamen het vorstelijke inkomen van f 24.— per week. Daar konden ze zo ongeveer het leven bij houden doch meer ook niet. Wanneer er iets bijzonders gekocht moest worden kon het er niet af en er moest toch zeker wel eens iets vervangen worden, dat inmiddels verlaten was. Langzamerhand verdween het een na het ander van de vroeger gekochte mooie pulletjes, van de opbrengst waarvan men zich het noodzakelijke aanschafte. Op deze wijze sloegen de beide oudjes zich er doorheen, scharrelden wat men noemt door het leven.

Dezer dagen, al betrekkelijk laat in de avond werd er aan hun woning gebeld. Daar ze per advertentie weer iets te koop hadden aangeboden, dachten ze aan mogelijke reflectanten. Het bleken echter twee heren van Soc. Zaken te zijn, die toegang tot de woning verlangden voor controle. Overbluft lieten de oudjes hen binnen en de heren verlangden op hoge toon te weten hoe ze zich al die extra uitgaven konden veroorloven, of ze nog geld op de spaarbank hadden, enz. Een spaarbankboekje ten bedrage van f 100.— kwam te voorschijn en bij de huiszoeking, waartoe deze „heren“ zich eveneens gerechtigd achtten, kwam nog een bedrag van plm. f 200.— te voorschijn. Een ander werd meegenomen en de controleurs vertrokken met de mededeling, dat ze er wel meer van zouden horen. De oude baas moest op kantoor komen en daar werd hem te kennen gegeven, dat hij geen recht had geld in huis of op de spaarbank te hebben. Hij moest een stuk tekenen, waarbij hij afstand deed van hetgeen bij hem in beslag was genomen, f 25.— zou hij er van terug krijgen, maar dan moest hij liet niet meer in zijn hoofd halen verder nog iets te verkopen. En de toeslag van f 6.— per week zou bij wijze van strafmaatregel worden ingetrokken. Over zijn zenuwen heen, weigerde hij natuurlijk deze verklaring te tekenen.

Deze zaak zal nu in handen gegeven worden van een advocaat om uit te maken, of een dergelijk optreden in onze „democratische rechtsstaat“ zo maar zonder meer getolereerd kan worden. We vermelden het hier als een voorbeeld hoe een afgewerkte proletariër wordt behandeld en op welke wijze er voor de kinderen van vader Drees wordt gezorgd.

In dit verband begrijpt de lezer wel, dat ons

gevoel, dat we in een democratische rechtsstaat leven, nog versterkt werd, toen we een dezer dagen in „Het Handelsblad“ lazen, dat maatregelen zullen worden genomen H.M. Koningin Wilhelmina na haar aftreden nog een inkomen van staatswege toe te kennen.

II

Dezer dagen bezochten we een openbare vergadering, uitgeschreven door de kern Havenherstel, die in het teken van propagandering voor de gedachte van het zelfdoen stond. Een bijeenkomst, welke in opzet en organisatie geheel afweek van het gebruikelijke type arbeidersvergaderingen. Uit hun midden hadden deze arbeiders een hunner kameraden gekozen, die een inleiding moest houden over de strijd der arbeidersklasse en welke middelen zouden moeten worden aangewend om tot verbetering te komen. Ook arbeiders uit andere bedrijven waren uitgenodigd terwijl van tevoren was bepaald, dat geen vertegenwoordigers van vakbonden of politieke partijen het woord zouden kunnen voeren. Deze vergadering was uitsluitend bedoeld om van gedachten te wisselen over de strijd in de bedrijven, men wilde dit niet laten vertroebelen door discussies over vakbonden of politieke partijen.

Het is natuurlijk mogelijk, dat men het met alles wat op deze vergadering naar voren werd gebracht niet geheel eens is. Te waarden valt in ieder geval, dat deze arbeiders het aangedurfd hebben een dergelijke openbare vergadering te beleggen. Als winst kan aangemerkt worden, dat getracht werd elkaar te begrijpen en tot overeenstemming te komen.

Winst was ook, dat uit de discussies bleek, hoe men aanvoelde, dat de vakbeweging nog slechts als een soort verzekeringsmaatschappij tegen de nadelige gevolgen van werkloosheid etc. moest worden gezien.

Dergelijke vergaderingen kunnen zeer zeker nut afwerpen en er toe medewerken, dat het „sterft gij oude vormen en gedachten“ werkelijkheid gaat worden.

Noot van de Redactie.

Graag hadden we gehoord, wat er nu eigenlijk op deze bijeenkomst besproken werd.

Vergadering.

Twee jaar geleden, bij de vorige verkiezingen, stond ik hier op dit zelfde podium. Er was een andere spreker, maar het gesprokene week niet veel af van datgene wat U hier vanavond van deze spreker hebt gehoord. Hij kwam namens de Waarheid, U de waarheid verkondigen en ik neem aan, dat hij meende, dat hij in dienst van de waarheid sprak. Ik neem niet aan dat hij de waarheid vertelde. Hoe is dat mogelijk, in dienst van de waarheid leugens verkondigen, want daar komen toch mijn woorden op neer. Toch is dit mogelijk. Een eenvoudig voorbeeld moge mijn bedoeling verduidelijken. Wanneer een moeder haar kind vertelt, dat er in het nabije woud monsters huizen, die het verslinden, om te beletten dat het zich te ver van huis begeeft, dan spreekt deze moeder niet de waarheid. De leugen moet hier echter dienen om het kind te behoeden voor een gevaar, en dit gevaar is wel een waarheid. De moeder begreep, dat het kind in zijn onnozelheid te veel op zichzelf vertrouwt en het gevaar waaraan het zich blootstelt niet zou begrijpen wanneer zij het de waarheid zou zeggen. Zo n leugen achten velen geoorloofd en te rechtvaardigen omdat het kind niet begrijpt. Mijns inziens is die methode voor kinderen reeds fout. Maar, als U hier dus allen gelijk gesteld zou kunnen worden met kinderen, die het gevaar niet konden begrijpen waaraan zij blootgesteld zijn, dan was het begrijpelijk, dat de spreker van hedenavond en ook hij, die twee jaar geleden hier optrad, U leugens verkondigde. Doch laat ik U eerst bewijzen, dat de spreker de waarheid niet zei.

Zoals ik reeds zei, stond ik hier twee jaar geleden op ditzelfde podium en in mijn debat zei ik onder meer, dat het mij verwonderde, dat de spreker van dien avond meerdere malen het woord

„oranjekleik“ had gebruikt, aangezien op de frontpagina van de Waarheid dikwijls het portret van H.M. had geprikt. De spreker bleef mij het antwoord schuldig. Het schijnt echter, dat leden of in elk geval vergaderingsbezoekers toen geen genoeg hebben genomen met het negeren van mijn debat en zich in woord of geschrift tot de Waarheid hebben gewend.

De partij van de Waarheid, de C.P. gaf nu in de plaats waar dit debat had plaats gevonden, in Hilversum een geschrift uit, getiteld „Actie“, waarin het volgende voorkwam.

Een Trotskist aan het woord.

Het gebeurde op onze vergadering in Ons Gebouw, waar een Trotskist heftig van leer trok tegen de partij en ons blad „De Waarheid“. Jullie zo riep hij uit, zijn reeds zo ver verwaterd, dat zelfs het portret van de koningin op de voorpagina in jullie krant staat. Zeg eens dat ik het lieg!

Neen, deze man loog niet, maar hij vergat echter een ding. Deze foto stond in de krant bij de begrafenis van onze vrouwelijke partijgenote Hanny Schaft en tientallen andere kameraden, die in de strijd tegen de bezetter gevallen waren. Daarom was het juist de moeite waard om dit vast te leggen, want het gaf blijk, dat men ook in deze kringen moet erkennen, dat onze kameraden hun leven voor de bevrijding van ons land gegeven hebben. Maar dit zag deze man in zijn verblindheid over het hoofd.

Ik dacht toen ik dit onder het oog kreeg, wat zal ik doen. Proberen de andere kranten van De Waarheid te pakken te krijgen, waar H.M. in prijkt zonder kanslegging of wachten tot ze er

weer in staat. Ik besloot tot dit laatste, zeker als ik was, dat dit zou plaats vinden. Zo vond ik dan ook in het nummer van 31 December 1946, dat ik zoals U ziet bij me heb, weer H.M. afgebeeld, met een beschrijving van haar ontvangst aan de grens van de hoofdstad, door Burgemeester d'Ailly. Ik zal U niet het hele relaas, dat een blad als „Trouw“ zou hebben gesterd, voorlezen, doch slechts vermelden, dat De Waarheid nog bericht, dat ook de kamerheer Jhr. F. J. E. van Lennep aanwezig was en de hoofdcommissaris overste Kaasdrager, dat het dochtertje Olga van de burgemeester H.M. een bouquet rose anjers overhandigde en dat H.M. enige woorden met het meisje wisselde, dat de koningin in haar auto met het gloednieuwe nummer HX 1 haar weg vervolgde, op het balkon kwam enz., enz.

Ik geloof nu niet, dat er iemand in de zaal is, die nu nog zal menen, dat dit niet een duidelijk bewijs is van liegen door de Partij van de Waarheid. Wat U echter niet duidelijk zal zijn is, dat dit liegen de grondslag is en moet zijn van haar hele politiek. Het moet de grondslag zijn van alle politieke partijen die menen, dat de partij, d.i. de leiders, de massa van arbeiders en daarmee de mensheid zullen bevrijden.

Alleen de C.P. doet dit bewuster en daarom brutaler, hetgeen sterk tot uitdrukking komt in het feit dat zij het orgaan van de leugen, „De Waarheid“, noemt.

Maar geen leugens kunnen de arbeidersklasse

DIAT

dienen, zij is geen klasse die gelijkgesteld kan worden met onmondige kinderen, maar een strijdende klasse, die opkomt voor haar belangen. Alleen het hoogste weten, en dat is de waarheid, kan haar nut brengen en steunen in haar strijd. Voorzitter, deze spreker weet heel goed dat hij de waarheid niet zei, omdat hij meent, dat hij spreekt voor onmondige kinderen, die men de waarheid niet zeggen kan. Hij meent dat men de bevrijding naderbij komt, door grote massa's om zich en zijn partij te verzamelen die met slimheid geleid moeten worden, een blind vertrouwen in hem en de partij hebben en onverbiddelijk alles op moeten volgen, wat leiders en partij gebieden. In dat vertrouwen zijn zij nog versterkt geworden, door het zeldzaam succes, dat de nationaal-socialistische partijen ten deel viel, met name de partij van Hitler in Duitsland, die er een voorbeeld van heeft gegeven hoever men kan komen met leugen en bedrog. Trouwens alle politieke partijen hebben figuren als deze man min of meer tot leermeesters gekozen, bewust of onbewust, want allen zijn er op uit, om massa's om zich heen te verzamelen en deze te „leiden“, dit leiden, voorzitter, plaats ik tussen aanhalingstekens.

Deze taak komt hun betrekkelijk gemakkelijk voor, het schijnt hun de enige weg. In de geschiedenis hebben de massa's steeds koningen, keizers en dictators gevolgd, de massa is traditioneel volgzzaam. Daarbij werd ieder eigen optreden altijd bloedig onderdrukt. Wie tegen deze volgzzaamheid

vecht, vecht tegen een traditie en niets is zo taal in zijn weerstanden als dit laatste. Kameraden, de invloed van de traditie acht ik zo groot, dat ik mijzelf steeds op dit punt onderzoek en controleer. Wat doen echter de „leiders“ of liever, wat zijn zij genoodzaakt te doen om massa's te winnen? Zij binden aan bij deze tradities, houden ze levend of wekken ze weer op tot nieuw leven.

Zo worden hun rijen versterkt door groepen in de maatschappij, wier ogenblikkelijk belang meebrengt, deze tradities te behouden. Ik bedoel groepen uit de kleine burgerij en intellectuelen. Vele arbeiders staan echter totaal onverschillig of vijandig tegenover de hier bedoelde traditie van het koningschap, zodat de Partij van de Waarheid in een arbeidersvergadering als deze, haar propaganda hiervoor moet ontkennen, wil zij haar aanhang niet verliezen. Want in de fabrieken leren de arbeiders zin voor het praktische, het geloof aan koningen en keizers komt hen als ouderwets, belachelijk en barbaars voor.

Anderzijds echter wil men ook velen tot zich trekken uit de kleine burgerij, die zoals ik reeds zei, veel meer met Oranje-traditie besmet zijn. Vandaar dat herhaaldelijk het portret van H.M. in de Waarheid prijkt.

Maar noch hun schelden op de Oranjekleik noch hun betuigingen van eerbied voor het huis van Oranje zijn door hen gemeend. Het moet beide dienen om de massa te vangen. Dit moeten ook de leuzen „Ratio Kostet Vrij“, „Hogere lonen, lagere prijzen“, hun huilen over de hoge uitgaven voor het leger enz. enz. — Ja voorzitter, ik zal direct eindigen. — Al deze leuzen, iedere houding, die zij aannemen, moet dienen om meer aanhang te winnen.

En waarvoor moet deze macht dienen? Om aanstands, wanneer het grote conflict, het grootste

dat de wereld ooit gezien heeft, uitbreekt, al de massa's, die zo gewonnen zijn, in deze vernietigende strijd te werpen. De kranten berichten onlangs, dat Rusland 9½% van zijn bevolking in de oorlog heeft verloren. Tracht eens te schatten welk percentage dat is van de strijdbare bevolking. Inderdaad, Rusland kwam zegerievend — wat men zegerievend noemt — uit die strijd te voorschijn door zijn massa's, door zijn mensenmateriaal. Muren van lijken zijn gevormd om de vijand tegen te houden en men vraagt thans uw stem om U bij deze verkiezingen voor een der beide elkaar vernietigende partijen te verklaren. Want in dit teken staan de verkiezingen: vóór Rusland of vóór Amerika. Vóór de zich breed makende brutale Russische staatsbureaucratie of vóór het zatte Amerikaanse kapitaal. Dit krijgt men niet van U gedaan zonder leugen en bedrog en valse voor- spiegelingen. En zoals in de eerste en tweede wereldoorlog, belooft men U weer, dat dit de laatste zal zijn en dat dan vrede, welvaart en democratie zullen heersen. Beide machten zeggen daarvoor te strijden. Doch voor de derde keer zult gij bedrogen uitkomen. Wij zullen niet eerder vrede en welvaart voor de werkende mensheid kunnen verkrijgen, voordat wij een eind — ja, voorzitter, ik zal nu werkelijk ophouden — voordat wij een eind aan alle overheersing hebben gemaakt. Niet, voordat wij onze eigen macht in eigen organisaties hebben opgebouwd, want de arbeidersklasse kan alleen zegerieven door een einde aan alle overheersing te maken. Kiest daarom Uzelf, maakt uw eigen organisatie en voert daarmee de strijd tegen de dreigende vernietiging, tegen uw ondergang, tegen de ondergang der mensheid.

SPARTACUS ALS WERKGEMEENSCHAP

zelfstandig herstel van het kapitalistische economische leven niet te denken viel. Voor dit herstel was in alle landen van Europa hulp van buitenaf nodig. De strategische en economische macht van Amerika en Rusland, de beide nieuwe tegenstanders in de strijd om wereldmacht, kregen elk in bepaalde delen van de oude wereld belangrijke invloed. De laatste in Oost- en midden-Europa, de eerste, zij het wat later, meer en meer in Zuid- en West-Europa. De onmogelijkheid van de West- en Zuid-Europese landen, eigen economisch leven opnieuw op te bouwen, voerde hen in de armen van het Amerikaanse monopoliekapitalisme. Dit moet en wil, als elk kapitalistisch stelsel, zijn invloed en macht vergroten, andere gebieden aan zich onderwerpen. En het wordt daartoe in deze tijd nog met temeer kracht gedreven, omdat het zich wapenen en versterken moet tegenover zijn tegenstander, het staatskapitalistische Rusland. Amerika met zijn enorme kapitaalmacht, samengevat in grote monopolies, sterk in een min of meer vrije wereld-concurrentie, is niet gediend van economische barrières in de vorm van tolgrenzen, gepaard gaande met invoerverboden van goederen en deviezen-uitvoer-verboden. Het kan die alleen gebruiken, wanneer deze zijn monopolies begunstigen. Dat is de oorzaak, dat de nationale planeconomie van de bedoelde Europese landen als mislukt moet worden beschouwd. Zij zal geleidelijk aan worden beëindigd en wat er van zal overblijven, zal een totaal andere betekenis hebben. De resterende staatsbepoienis zal de strekking hebben de Amerikaanse kredieten veilig te stellen, de Amerikaanse eisen op handels- en industrieel gebied door te voeren, al zal in naam natuurlijk de Nederlandse wederopbouw daardoor gediend worden. De stromingen in Nederland, die de economische vrijheid voorstaan, zullen dus zogenaamd winnen. In feite is het het Amerikaanse monopoliekapitalisme dat zijn vrijheid op ons gaat botvieren.

Zo kunnen wij verwachten, dat geleidelijk de distributie-bepalingen zullen worden opgeheven. Zwarte en witte markt zullen versmelten en het prijspeil zal dienovereenkomstig worden genivelleerd. Dat wil zeggen dat de prijs van de tot nu toe gerantsoeneerde artikelen omhoog zal gaan. Dat de kosten van levensonderhoud voor de brede massa nog meer zullen stijgen.

Wij wezen er reeds op, dat niet alle leiding in de economie verdwijnen gaat. De prijsstap zal in belangrijke mate verdwijnen. De loonstop zal gehandhaafd blijven. Dat zal worden gemotiveerd met het argument, dat de consumptie van de Nederlanders laag gehouden moet worden, om het kapitaalherstel, de wederopbouw te dienen. In feite betekent het, dat de grote massa zich grotere ontberingen zal moeten getroosten, om dit terrein voor het Amerikaanse kapitaal rendabel te maken.

Daarbij komt, dat deze gebieden, op-

Ditmaal menen wij kort te kunnen zijn. In de laatste artikeltjes over Spartacus hebben wij met elkaar besproken wat de dragende gedachten omtrent organisatie van de klasse en de voorhoede waren. Men zal hebben begrepen, dat de volle taak van de bond buitengewoon omvangrijk is. Deze georganiseerde zelfwerkzaamheid van de bondsleden werd in het verleden nog door geen enkele partij of bond zo positief nagestreefd. Het is immers niet alleen de kwestie, dat allen moeten medewerken. Propagandistisch en in woorden en in feite zijn er dan toch instanties, die van bovenaf het geheel dirigeren. Het bijzondere is, dat er bij Spartacus geen „van boven” bestaat, niet mag bestaan. Alle werkzaamheden worden op de verschillende conferenties in beschouwing genomen en daar verdeeld en verantwoord.

Internationale contacten, de propaganda in het algemeen en plaatselijk, de alzijdige verzorging van de krant en de uitgeverij, het interne contact tussen de plaatselijke kernen en de verschillende, met onderdelen van het algemene werk belaste werkgroepen, enz.

Zo is er in dit streven een voortdurend gebrek aan arbeidskrachten om het gehele instituut, dat een ware werkgemeenschap moet zijn, a.h.w. een

genomen in de Amerikaanse invloedssfeer, ook militair verzekerd moeten worden. Ook daaromtrent lopen onderhandelingen met Amerika, waarbij reeds wordt gedacht aan een nieuwe Leen- en pachtwet. Nieuwe militaire credieten, nieuwe lasten. En ook indirect zullen die lasten toenemen. Wanneer in Europa sterke legers zullen worden gevormd, betekent dat, dat jonge krachten aan het productieproces onttrokken zullen worden, waardoor de productie gedrukt wordt. Krachten, die wel mede zullen consumeren.

Veel van hetgeen wij ten opzichte van de doorvoering van de Amerikaanse „vrijheids-idealen” ook voor Nederland verwachten, is reeds in België te constateren. Daar is men na de „bevrijding” van de aanvang af, in die richting van vrije economie, gepaard aan loonstop, veel sterker werkzaam geweest. Het gevolg is, hoge prijzen en lage lonen, zodat de arbeidersklasse zich „vrijwillig” de gewenste soberheid weet opgelegd. Ook het kleine zakenleven gaat daaronder gebukt.

In die richting is een crisis voor de grote massa te verwachten, terwijl de kapitaalbelangen veilig gesteld worden.

Voor de arbeidersklasse dient zich dus „de vrijheid” opnieuw aan, de vrijheid van uitgebuut te worden.

En toch, het verlangen, ook bij de arbeiders, naar vrijheid zal blijven. Maar wij moeten met elkaar leren, dat zodanige woorden geen vaste begrippen zijn. Dat vrijheid in de ene of de andere maatschappelijke periode en voor de ene of de andere klasse een totaal verschillende betekenis heeft.

Vrijheid voor de arbeiders, dat betekent in de allereerste plaats, vrijheid om te vechten tegen elke uitbuiting, vrijheid om zich voor die strijd zelfstandig te organiseren, en tenslotte de vrijheid om te beschikken, zelf te beschikken, over de productiemiddelen — de fabrieken en de bedrijven — om ze in vrije maatschappelijke arbeid te benutten voor de voorziening in ons aller behoeften.

Dat is voor ons Vrijheid.

bedrijf met verschillende onderdelen, te doen functioneren, zonder leiding en toch in behoorlijk verband.

Daarvoor zijn nodig: schrijvers, correspondenten, administratieve krachten op financieel en ander administratief terrein, expeditieverzorgers, propagandisten, vertalers voor allerlei talen, enz. teveel om op te noemen. Ook in het plaatselijke werk moet in veel behoeften worden voorzien. De plaatselijke en bedrijfspropaganda moet worden verzorgd, de krant bezorgd, contact met lezers onderhouden enz.

De lezer zal begrijpen, dat het hier niet de plaats is over dit alles zo te gaan uitweiden, dat ons organisme naar buiten geheel wordt opengelegd. Wat in dit artikel onze bedoeling is, is duidelijk te maken, welke moeilijkheden er aan dit nieuwe pogen verbonden zijn en hoe eigenlijk een lidmaatschap door enkele betaling van een contributie niet kan bestaan; dat deze betaling alleen nodig is, om de allernoodzakelijkste uitgaven aan drukkers en andere leveranciers te kunnen doen.

Maar de eigenlijke contributie, de eigenlijke bijdrage, bestaat in de in de gemeenschap ingebrachte arbeidskracht.

Neen, feilloos werkt dat alles nog niet, maar toch beweest reeds, de praktijk, hoe goed op die wijze kan worden gewerkt, hoeveel kan worden gedaan, en hoe opvoedend voor allen deze methode werkt.

En nu gaan wij deze serie besluiten. Wij doen dat met een dringend beroep op allen, die menen iets te kunnen bijdragen aan dit nieuwe streven, om zich aan te melden. Een enkel berichtje van opgave als lid-medewerker is voldoende, al zullen wij daarbij graag vernemen, waar de aanleg en het verlangen heen gaat, m.a.w. welk werk de toetredende het beste ligt.

Grote particuliere vermogens in de wereld

De United Press gaf in een artikel van zijn Londens bureau (9 Aug. 1947) de volgende schatting van de grote particuliere vermogens in de wereld:

India:	
Nizam van Hyderabad	\$ 3.000.000.000
Maharadjah Gaekwar, Baroda	\$ 280.000.000
Groot Britannië:	
Sir John Ellerman	\$ 150.000.000
Hertog van Westminster	\$ 120.000.000
Spanje:	
Juan March	\$ 120.000.000
Nederland:	
Koningin Wilhelmina	\$ 175.000.000
Daniel van Beuningen	\$ 30.000.000
Zwitserland:	
Emil Georg Beuhle	\$ 15.000.000
Ierland:	
Joseph McGrath	\$ 5.000.000
Verenigde Staten:	
Henry Ford II	\$ 1.000.000.000
John D. Rockefeller, Jr.	\$ 600.000.000
Pierre duPont	\$ 3.500.000.000
Simon Patino (wijken)	\$ 3.500.000.000

Correctie

In ons artikel „De rekeneenheid van het Communisme” in Spartacus no. 21 (vorige week) is in de 3e kolom een verwarringwekkende fout geslopen.

De derde alinea moet als volgt worden gelezen: De 50 Mil. uur aan product voor de tweede soort bedrijven, kan dus alleen van de 1250 Mil. uur aan product worden genomen, die overblijven nadat de machines en grondstoffen van de productieve bedrijven zijn hersteld (3000 min 1750 = 1250. En daarvan gaat af de 50 voor de 2e soort bedrijven. Rest is 1200). Van dit overschot, 1200 Mil., moeten ook de arbeiders van de openbare bedrijven meedelen met hun 300 Mil. uur arbeid. Er is dus 1200 Mil. uur product voor 1550 Mil. uur arbeid, zodat voor ieder uur arbeid slechts 1200:1550 = 0,77 uur vergoeding kan worden verlangd. Bij een werkweek van 40 uur wordt dus 40 x 0,77 = 30,80 uur vergoed.

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te A'dam

De Kerk in het Koor

„Communisme”

Er gaat een spook door Europa; het spook van het Communisme. Dat waren de woorden waarmede honderd jaren geleden het Communistisch Manifest aanging. De bourgeoisie was met schrik geslagen door het allerwégen opkomen van de jonge arbeidersbeweging. Wederom waart dit spook rond in deze dagen. Maar nu geldt het voor de gehele aarde. Bovendien, het is nu een afgrijselijk spook, dat de monopolistisch-kapitalistische machthebbers de mensen voorhouden. Immers, niet in de eerste plaats achten zij het nu noodzakelijk het *werkelijke communisme* als een schrikbeeld voor te stellen. Daarvoor is thans de vrees niet groot genoeg en de macht, het bewustzijn en de strijdorganisatie van de arbeidersklasse bij lange na ook niet ver genoeg gevorderd. De strijd is nu gericht tegen de staatskapitalistische wereldconcurrent Rusland, die zichzelf nog toot met het kleed van het communisme, maar die daarmee niets gemeen heeft.

De Russische machthebbers hebben er, in de politieke verhoudingen van nu, van zinsprekend belang bij, de traditionele benaming „communisme” in de propaganda onder de arbeiders, die leven in de sfeer van het monopoliekapitalisme te gebruiken om die arbeiders in hun strijd tegen de eigen klassevijand sympathiek voor hen te stemmen.

De heersende klassen buiten Rusland kunnen dat slechts dankbaar aanvaarden, begrijpende, dat zij, wanneer ze er in slagen, de massa's vrees in te boezemen voor het totalitaire, iedere vrijheid verdrukken, armoede distribuerende, z.g. communistische Rusland, zij twee vliegen in één klap slaan. De massa zal dan dienstbaar zijn in de strijd tegen de imperialistische tegenstander, maar zij zal bovendien ook een injectie krijgen tegen klassenstrijd en strijd voor werkelijk communisme.

Fascisering.

Het laatste halfjaar is, als gevolg van de groeiende tegenstellingen tussen de wereldmachten, in het bijzonder tussen Amerika en Rusland, en de inschakeling

van West- en Zuid-Europa in het Amerikaanse gebied, de aanvankelijk in Amerika begonnen campagne tegen het „communisme”, ook in Europa met kracht begonnen. Nog is het hier niet zover, dat er, zoals in Amerika, wetten in behandeling zijn, die praktisch het legale bestaan van een communistische beweging onmogelijk maken; in dit verband met communistische beweging, met veel weerzin van onze zijde, ook bedoeld de Stalinistische partij. Maar ook hier is men in die richting toch „dapper” werkzaam, hetgeen blijkt uit de spoedbehandeling, die het wetsontwerp op de mogelijke invoering van de Burgerlijke Staat van Beleg in de beide Kamers van het Nederlandse parlement verkreeg. En hiermede noemen wij maar één van de vele symptomen. Een werkelijk strijdbare arbeidersklasse zou dergelijke gebeurtenissen, zonder zich in het Stalinistische front te laten inschakelen, zeker niet zonder strijd hebben mogen laten voorbijgaan. Er is ongetwijfeld sprake van snelle fascisering van het openbare leven. En het mag zeker nog wel eens naar voren worden gebracht, nu allen en in het bijzonder ook de democraten en socialistische groepen en partijen, tot aan de Vlam toe, bij het aan de orde komen van de overdracht der kroon, er zo hoog van opgeven, dat de straks aftredende vorstin zich steeds „zo trouw hield aan de burgerlijk democratische constitutie”, wat Dr. J. v. d. Tempel schreef in zijn boek „Nederland in Londen”.

Het Bureau Inlichtingen van het Londense Departement van Oorlog liet zich in 1943 inlichten door een in bezet Nederland levend „intellectueel”, die mededeelde, dat:

„de grondvraag is, hoe met een krachtig zelfstandig gezag, ook de rechtsgedachte kan worden behouden. Een terugkeer tot vormen van democratie, die wij hier voor de oorlog hebben gekend, wordt door de meesten niet meer nagestreefd. Daarom geen heroprichting meer van politieke partijen, voordat, waar nodig onder leiding van de regering, is vastgesteld welke mogelijkheden tot samengaan van oude groepen bereikbaar is.”

„Het te voeren beleid zal niet, zoals bij de eigenlijke staat van beleg het geval is, door de militaire noodzaak alleen worden bepaald, maar vrijwel van de aanvang af op de staatsrechtelijke-publieke opbouw gericht moeten zijn.”

„De opperbevelhebber, die met deze taak belast wordt, zal hier dus niet moeten staan als gemachtigde van een boven hem staand *burgerlijk*, en dus *politiek gouvernement*, maar zijn positie zal er voorlopig één moeten zijn uit eigen hoofde, beter gezegd: hij zal zijn gezag moeten ontlenen aan het vertrouwen, dat de koningin zelf, rechtstreeks in hem stelt. Ongetwijfeld wordt daarmee de persoon van de koningin ook in de regerings-verantwoordelijkheid jegens het Nederlandse volk betrokken, maar dat zal in de toekomst, ook voor normale verhoudingen, nooit meer geheel zijn te ontgaan.”

Dat was toen maar een advies, maar een advies, dat ook aansloot aan en weergaf wat er in de Londense kringen leefde.

Dr. v. d. Tempel bespreekt dan de vraag „hoe de Kroon stond ten aanzien van dit drijven”.

„De koningin”, zegt hij, „trad in haar redevoeringen altijd als de constitutionele vorstin naar voren. Maar de constitutie is, per slot van rekening, niet onveranderlijk.”

„Het begon voor te komen dat de koningin sprak van haar toekomstige terugkeer naar bevrijd Nederland — een niet onbetekenende nuance ten aanzien van de alledaagse opvatting, dat de regering, in dit verband de koningin en de grondwettelijk verantwoordelijke ministers, zodra de gelegenheid daartoe kwam, zouden terugkeren.”

„Geleidelijk aan begon de koningin ook nadrukkelijker haar invloed te doen gelden in allerhande regerings-aangelegenheden. Het proces was zeer geleidelijk doch effectief.”

Ruimtegebrek belet ons hierover meer te brengen. Moge de lidensweg met het Militair Gezag (M.G.) de lezers verder nog duidelijk voor ogen staan, als bewijs hoe aan de toppen van het „gezag” de wil naar verkorting der burgerlijke rechten